

PALKANSAAJIEN TYÖPAIKKATAPATURMIEN TAAJUUS 3-NUMEROISELLA TOIMIALAKOODILLA

**Tapaturmavakuutuskeskuksen
analyyseja nro 13
21.8.2017**

Palkansaajien työpaikkatapaturmien taajuus 3-numeroisella toimialakoodilla

Yleensä palkansaajien työpaikkatapaturmien taajuudet lasketaan päätoimialoittain tai 2-numeroisella toimialakoodilla. Tässä analyysissä esitellään 3-numeroisella toimialakoodilla tehdyn taajuuslaskennan tuloksia. Tuloksia voidaan hyödyntää mm. työturvallisuustyön kohdentamisessa ja vertailuaineistona.

TEKSTI:JANNE SYSI-AHO JA MARJA KAARI, TAPATURMAVAKUUTUSKESKUS

JOHDANTO

Toimialatarkastelua voidaan tehdä päätoimialan tasolla tai tarkemmilla useamman numeron mittaisilla kooditasoilla, jolloin yksittäiset taajuushuiput erottuvat selvemmin. Esimerkiksi päätoimialan tasolla teollisuuden (C) työpaikkatapaturmien taajuus vuonna 2015 on 31,6, mutta yksittäisellä sen alatoimialalla Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (16) samana vuonna jopa 50,1 työpaikkatapaturmaa per miljoona tehtyä työtuntia. Eroja selittää se, että samalla päätoimialallakin sen eri alitoimialojen työn sisältö ja siten tapaturmariskit ovat verraten hyvin erilaisia.

TAAJUUSLASKENTA

Normaalin työtapaturmatilaston julkaisun yhteydessä pystytään laskemaan palkansaajien työpaikkatapaturmien taajuudet järjestelmällisesti päätoimialoittain sekä 2-numeroisella toimialakoodilla. Tiedot tehdyistä työtunneista ovat Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta. Työvoimatutkimuksen ja työtapaturmatilastojen tietojen yhdistäminen edellyttää muutaman taustamuuttujan, jotta mm. kuntasektori ja vuokratyö saadaan kohdistumaan oikein taajuuslaskennassa. Lisäksi julkaisuuihin tarvitaan tiedot tehdyistä työtunneista maakunnittain. Tämän seurauksena työvoimatutkimuksesta saatavien tietojen tarkkuudet eivät riitä kattavina 3-numeroisen toimialakoodin (TOL 3) tasolle. Jos kaikkia taustamuuttujia ei tarvita, saadaan Tilastokeskuksetta erillistoimituksena tarkemmatkin tiedot. Tätä erillistä aineistoa käytettiin analyysissä TOL 3 -tasoisten tapaturmataajuuksien laskentaan.

Kun laskennan toimialatarkkuutta lisätään, osa toimialoista jää niin pieniksi ettei laskenta ole mahdollista tai mielekästä. Tilastokeskuksen ohjeen mukaan toimialan työpaikkatapaturmien taajuutta ei saa laskettua, jos toimialalla on alle 1000000 tehtyä työtuntia. Toisaalta laskennan tulostaso vaihtelee suuresti, jos toimialalla on alle 100 työpaikkatapaturmaa. Nämä rajat on huomioitu laskennassa ja liian pienet toimialat on tuloksista poistettu. Myös julkishallinnon toimialat (yleishallinto, kunnat, koulutus) on poistettu, koska tällä aineistolla laskennan tulos ei välttämättä kohdennu tarkasti ja vertailukelpoisesti näille toimialoille. Laskennassa ei ole huomioitu palkattomien ryhmien työpaikkatapaturmia eikä heidän tekemiään työtunteja (oppilaat, opiskelijat, hoitolaitoshoidokit ym.).

TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Taajuudet saatiin edellä mainituilla rajauksilla laskettua yhteensä 92 toimialalle. Tulokset on esitetty taulukossa 1. Näillä toimialaloilla sattui palkansaajille yhteensä 57864 työpaikkatapaturmaa vuonna 2015. Kaikista palkansaajien korvatuista työpaikkatapaturmista määrä on yli puolet (vuonna 2015 yhteensä 94777, ilman palkattomien ryhmien työpaikkatapaturmia). Näin lasketut taajuusluvut ovat vertailukelpoisia vuositilastoissa ilmoitettujen taajuuslukujen kanssa.

TOL 3 -tason taajuudet tuovat esiin taajuushuippuja ja eroja ylempään tason toimialojen sisällä. Laskenta osoittaa mm. kiinteistökiinteistöhoiton (811) ja siivouspalvelujen (812) taajuuksien tasoeron kiinteistöalan päätoimialan sisällä. Tuloksista ilmenee myös tieliikenteen tavarankuljetuksen ja

muuttopalveluiden (494) korkea taajuus kuljetuksen ja varastoinnin päätoimialan sisällä ja ateriapalveluiden ja muiden ravitsemuspalveluiden (562) korkea taajuus verrattuna esim. ravintoloiden ja vastaavan ravitsemistoinnin (561) taajuuteen. Tuloksia kannattaakin käydä tarkemmin läpi lukijaa kiinnostavan päätoimialan osalta ja tutkia myös trendimuutoksia.

Tuloksia arvioitaessa on toki huomioitava, että vaikka laskennassa on rajattu ns. liian pienet toimialat pois, voi tapaturmien määrä ja työtuntien määrä TOL 3 tasolla olla kuitenkin sen verran alhainen, että taajuuksissa on helposti huojuntaa eri vuosien välillä. Huomattavaa on myös, että yritykset voivat, varsinkin ohimenevästi, kirjautua eri toimialoille työtapaturmatilastossa ja työvoimatutkimuksessa esim. toimialan muuttuessa tai vakuutusyhtiön vaihtuessa. Tämä saattaa aiheuttaa virhettä toimialojen taajuuksien laskennassa. Mikäli tällainen virhe tulee pienelle toimialalle tai kyseessä on suuri yritys niin yksittäinenkin siirtymä voi aiheuttaa suuren tasomuutoksen näiden toimialojen taajuuksissa.

3 numeroisella toimialakoodilla laskettuja taajuuksia voidaan hyödyntää mm. työturvallisuustyön kohdentamisessa, eri toimialojen vertailuissa ja työpaikan oman työpaikkatapaturmataajuuden vertailussa toimialan keskimääräiseen taajuustasoon.

Lisätietoja:

Janne Sysi-Aho, Tapaturmavakuutuskeskus TVK, janne.sysi-aho@tvk.fi.

Marja Kaari, Tapaturmavakuutuskeskus TVK, marja.kaari@tvk.fi.

Tässä analyysiraportissa esitetään analyysin laatijoiden näkemys aiheesta.

Analyysi on laadittu heinäkuussa 2017.

Taulukko 1. Palkansaajien työpaikkatapaturmien taajuus (3-nro toimialakoodi)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
A Maa-, metsä- ja kalatalous						
011 Yksivuotisten kasvien viljely	24	25	35	34	30	35
014 Kotieläintalous	39	33	34	33	34	31
015 Yhd. kasvinviljely ja kotieläintalous	34	27	35	31	30	22
022 Puunkorjuu	20	22	24	25	33	28
024 Metsätaloutta palveleva toiminta	36	22	30	33	21	21
B Kaivostoiminta ja louhinta						
081 Kiven louhinta, hiekan ja saven otto	43	50	42	30	32	29
C Teollisuus						
105 Maitotaloustuotteiden valmistus	41	33	24	24	30	36
107 Leipomotuotteiden, makaronien yms. valm.	40	42	45	34	38	29
108 Muiden elintarvikkeiden valmistus	36	38	33	35	39	35
110 Juomien valmistus	37	31	23	28	30	23
162 Puu-, korkki-, olki- ja punontatuott.valm.	50	54	49	48	51	48
171 Massan, paperin, kartongin ja pahvin valm.	31	25	23	23	19	16
172 Paperi-, kartonki- ja pahvituotteiden valm	44	30	28	26	19	23
181 Painaminen ja siihen liittyvät palvelut	19	20	16	16	16	18
201 Peruskemikaalien, lannoitteiden ym. valm.	17	14	15	11	13	14
222 Muovituotteiden valmistus	44	41	40	35	42	39
231 Lasin ja lasituotteiden valmistus	28	30	33	36	29	38
236 Betoni-, kipsi- ja sementtituotteiden valm	58	67	50	60	64	55
241 Raudan, teräksen ja rautaseosten valmistus	29	30	26	28	19	24
256 Metallien käsittely, päälyst. ja työstö	53	58	58	47	50	49
257 Ruokailu- ja leikkuuvälineiden yms.	31	34	23	38	38	25
271 Sähkömoottorien, generaattorien ym. valm.	21	19	20	18	16	12
281 Yleiskäyttöön tark. voimakoneiden valm.	26	31	29	24	21	20
282 Muiden yleiskäyttöön tark. koneiden valm.	45	42	40	36	37	35
283 Maa- ja metsätalouskoneiden valmistus	52	51	44	41	42	44
289 Muiden erikoiskoneiden valmistus	29	28	26	22	21	25
301 Laivojen ja veneiden rakentaminen	49	39	40	48	43	43
310 Huonekalujen valmistus	42	40	38	36	35	31
331 Metallituott., koneiden korjaus ja huolto	21	22	22	17	19	19
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto..						
351 Sähkövoiman tuotanto, siirto ja jakelu	26	30	26	30	23	28
F Rakentaminen						
412 Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen	81	77	78	71	70	67
421 Teiden ja rautateiden rakentaminen	26	20	20	29	20	21
422 Yleisten jakeluverkkojen rakentaminen	25	33	27	36	36	48
431 Rakennusten ja rakennelmien purku ym. työ	61	58	60	57	51	61
432 Sähkö-, vesijohto- ja muu rakennusasennus	68	63	63	64	62	56
433 Rakennusten ja rakennelmien viimeistely	79	78	74	75	86	67

Yksikkö: työpaikkatapaturmaa per miljoona tehtyä työtuntia. Työtuntitiedon lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus. Aineistossa vuokra-työnä tehdyn työn työtunnit on siirretty toimialalle 782. Laskennassa palkansaajille korvatut työpaikkatapaturmat, ilman yrittäjien ja maatalousyrittäjien työpaikkatapaturmia. Laskentaan liian pienet ja laskennassa virheelliset toimialarivit on poistettu.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
G Tukku- ja vähittäiskauppa						
451 Moottoriajoneuvojen kauppa	76	63	57	67	60	62
452 Moottoriajon. huolto ja korjaus (pl. mp)	48	52	44	44	48	43
453 Moottoriajon. osien ja varusteiden kauppa	26	29	26	26	23	29
461 Agentuuritoiminta	26	22	25	34	36	38
463 Elintarvikk., juomien ja tupakan t.kauppa	28	30	26	24	30	36
464 Taloustavaroiden tukkukauppa	12	11	12	10	10	11
466 Muiden koneiden, laitt. ja tarv. t.kauppa	18	20	18	22	21	18
467 Muu erikoistunut tukkukauppa	32	33	31	27	25	25
471 Vähittäiskauppa yleismyymälöissä	36	38	39	39	40	40
472 Elintarv., juomien ja tupakan väh.kauppa	29	31	29	37	28	31
473 Ajoneuvojen polttoaineen vähittäiskauppa	36	32	33	34	33	28
475 Muiden kotitaloustavaroiden väh.kauppa	36	34	35	37	39	27
476 Kulttuuri- ja vapaa-ajan tuott. väh.kauppa	13	16	18	21	20	18
477 Muiden tavaroiden väh.kauppa erikoismyymäl.	14	13	14	14	15	15
H Kuljetus ja varastointi						
493 Muu maaliikenteen henkilöliikenne	35	30	30	29	25	29
494 Tieliik. tavarankuljetus ja muuttopalvelut	58	63	65	58	58	54
501 Meri- ja rannikkovesiliik. henkilökuljetus	23	26	24	22	20	25
502 Meri- ja rannikkovesiliik. tavarankulj.	20	21	18	15	20	21
511 Matkustajalentoliikenne	19	25	21	21	21	24
522 Liikennettä palveleva toiminta	37	37	41	40	37	38
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta						
551 Hotellit ja vastaavat majoitusliikkeet	22	22	23	27	25	22
561 Ravintolat ja vastaava ravitsemistoiminta	32	34	31	32	35	39
562 Ateriapalvelut ja muut ravitsemispalvelut	50	59	61	52	52	65
563 Baarit ja kahvilat	17	13	12	14	19	17
J Informaatio ja viestintä						
581 Kirjojen ja lehtien kustantaminen ja vast.	7	7	7	8	7	9
611 Langallisen verkon hallinta ja palvelut	10	11	12	14	15	10
620 Ohjelmistot, konsultointi ja liitt. toim.	3	3	3	4	3	3
K Rahoitus- ja vakuutus toiminta						
641 Pankkitoiminta	3	4	4	4	3	3
L Kiinteistöalan toiminta						
682 Kiinteistöjen vuokraus ja hallinta	36	29	24	40	31	36
683 Kiintalan toim. palkkio- tai sopimusper.	31	40	37	25	27	25

Yksikkö: työpaikkatapaturmaa per miljoona tehtyä työtuntia. Työtuntitiedon lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus. Aineistossa vuokra-työnä tehdyn työn työtunnit on siirretty toimialalle 782. Laskennassa palkansaajille korvatut työpaikkatapaturmat, ilman yrittäjien ja maatalousyrittäjien työpaikkatapaturmia. Laskentaan liian pienet ja laskennassa virheelliset toimialarivit on poistettu.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
M Ammatill., tiet. ja tekn. toiminta						
702 Liikkeenjohdon konsultointi	9	14	14	13	20	20
711 Arkkitehti- ja insin.palv. ja tekn. kons.	17	17	16	16	16	16
712 Tekninen testaus ja analysointi	15	16	17	21	15	18
721 Luonn.tieteen ja tekniikan tutk. ja kehitt	4	5	5	6	6	5
731 Mainostoiminta	9	11	13	10	14	10
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta						
773 Koneiden ja laitteiden vuokraus ja leasing	50	46	41	41	32	35
782 Työvoiman vuokraus	48	65	66	62	64	71
801 Yksityiset turvallisuuspalvelut	43	48	35	42	49	43
811 Kiinteistöhoito	28	28	36	36	35	33
812 Siivouspalvelut	83	85	87	80	74	69
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut						
861 Terveystenhuollon laitospalvelut	31	32	24	30	36	29
862 Lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut	21	18	24	29	24	23
869 Muut terveydenhuoltopalvelut	35	35	29	30	36	44
871 Sosiaalihuollon hoitolaitokset	65	58	50	52	42	43
872 Kehitysvammaisten, mielenterveys as.palv.	35	28	29	29	28	37
873 Vanhusten ja vammaisten asumispalvelut	29	33	36	34	35	35
879 Muut sosiaalihuollon laitospalvelut	29	39	38	36	37	34
881 Vanhusten ja vamm. sos.huollon avopalv.	46	26	34	29	26	37
889 Muut sosiaalihuollon avopalvelut	17	17	17	23	20	25
R Taiteet, viihde ja virkistys						
900 Kulttuuri- ja viihdetoiminta	53	41	47	56	62	52
931 Urheilutoiminta	23	24	24	22	24	26
932 Huvi- ja virkistystoiminta	51	54	42	39	49	49
S Muu palvelutoiminta						
949 Muiden järjestöjen toiminta	20	23	21	21	21	20
960 Muut henkilökohtaiset palvelut	24	24	27	35	24	23
T Kotitalouksien toim. työnantajina						
970 Kotital. toim. k.tal.työntek. työnantajina	30	37	35	31	25	25

Yksikkö: työpaikkatapaturmaa per miljoona tehtyä työtuntia. Työtuntitiedon lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus. Aineistossa vuokra-työnä tehdyn työn työtunnit on siirretty toimialalle 782. Laskennassa palkansaajille korvatut työpaikkatapaturmat, ilman yrittäjien ja maatalousyrittäjien työpaikkatapaturmia. Laskentaan liian pienet ja laskennassa virheelliset toimialarivit on poistettu.

Tapaturmavakuutuskeskus TVK, Itämerenkatu 11-13, 00180 Helsinki